

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 1 lutego 2024 r.
(OR. en)

5999/24

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2024/0029 (COD)

POLCOM 36
COEST 88
CODEC 226
AGRI 70

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2024) 51 final
Dotyczy:	Wniosek - ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do produktów pochodzących z Republiki Mołdawii na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2024) 51 final.

Zał.: COM(2024) 51 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 31.1.2024 r.
COM(2024) 51 final

2024/0029 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do produktów pochodzących z Republiki Mołdawii na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie, która trwa od dnia 24 lutego 2022 r., wywiera głęboki negatywny wpływ na zdolność Republiki Mołdawii („Mołdawia”) do wymiany handlowej z resztą świata. Mołdawia zdołała przekierować część swojego handlu zagranicznego do UE lub do innych miejsc przez terytorium UE, między innymi dzięki tymczasowym środkom liberalizacji handlu stosowanym przez UE od lipca 2022 r. Ponadto Mołdawia odgrywa ważną rolę w funkcjonowaniu korytarzy solidarnościowych między UE a Ukrainą, gdyż umożliwia tranzyt ukraińskiego przywozu i wywozu przez swoje terytorium, m.in. na podstawie Umowy między UE a Mołdawią w sprawie transportu drogowego towarów¹.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1524 z dnia 20 lipca 2023 r.² w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do produktów pochodzących z Mołdawii na podstawie Układu o stowarzyszeniu między UE a Republiką Mołdawii („układ o stowarzyszeniu”) – ustanawiającego pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu (DCFTA) – weszło w życie 25 lipca 2023 r. i pozostanie w mocy do 24 lipca 2024 r. Środki te zapewniły producentom mołdawskim elastyczność i pewność, a także pogłębiły stosunki handlowe Mołdawii z UE i wspierały gospodarkę tego kraju.

Sytuacja pozostaje jednak niezwykle trudna, w związku z czym Mołdawia zwróciła się do UE o utrzymanie obecnych warunków umożliwiających temu krajowi kontynuowanie wymiany handlowej z UE i z resztą świata za pośrednictwem UE.

Ze względu na kontynuowaną przez Rosję wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie i utrzymujący się wpływ tych działań na Mołdawię, a także biorąc pod uwagę, że w czerwcu 2022 r. Mołdawii przyznano status kraju kandydującego do UE, a w grudniu 2023 r. rozpoczęły się negocjacje akcesyjne, Komisja składa wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przedłużenia wspomnianych środków liberalizacji handlu na okres jednego roku od dnia wygaśnięcia obecnych środków (tj. od dnia 25 lipca 2024 r.): Środki te powinny przyjąć formę tymczasowego zawieszenia wszystkich obowiązujących jeszcze taryf celnych, o których mowa w tytule V układu o stowarzyszeniu. Dotyczy to owoców i warzyw objętych systemem cen wejścia oraz siedmiu produktów

¹ Zob. decyzja Rady (UE) 2022/1165 z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii, i tymczasowego stosowania Umowy między Unią Europejską a Republiką Mołdawii w sprawie transportu drogowego towarów (Dz.U. L 181 z 7.7.2022, s. 1) oraz decyzja Rady (UE) 2022/2417 z dnia 5 grudnia 2022 r. w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy między Unią Europejską a Republiką Mołdawii w sprawie transportu drogowego towarów (Dz.U. L 318 z 12.12.2022, s. 1), a także decyzja nr 2/2022 Wspólnego Komitetu ustanowionego na mocy Umowy między Unią Europejską a Republiką Mołdawii w sprawie transportu drogowego towarów z dnia 15 grudnia 2022 r. dotycząca przedłużenia obowiązywania Umowy (Dz.U. L 79 z 17.3.2023).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1524 z dnia 20 lipca 2023 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do produktów pochodzących z Republiki Mołdawii na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony (Dz.U. L 185 z 24.7.2023, s. 1).

rolnych objętych kontyngentami taryfowymi (pomidory, czosnek, winogrona stołowe, jabłka, czereśnie, śliwki i sok winogronowy).

Te tymczasowe i wyjątkowe środki zapewnią, że istniejące przepływy handlowe z Mołdawii do Unii zostaną utrzymane, co z kolei wsparze mołdawską gospodarkę. Jest to zgodne z kluczowymi celami układu o stowarzyszeniu, którymi są ustanowienie warunków sprzyjających pogłębieniu stosunków gospodarczych i handlowych, w ramach dążenia do stopniowej integracji Republiki Mołdawii z rynkiem wewnętrznym UE, oraz przyczynienie się do wzmocnienia demokracji oraz stabilizacji politycznej, gospodarczej i instytucjonalnej w tym kraju.

Środki liberalizacji handlu przewidziane w niniejszym wniosku dotyczącym rozporządzenia są zgodne z art. 2 układu o stowarzyszeniu, który nakłada obowiązek poszanowania zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności, a także zwalczania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, związanych z nią materiałów oraz środków ich przenoszenia. Ponadto na mocy tego samego artykułu strony zobowiązują się w szczególności do poszanowania praworządności i dobrych rządów, do zapobiegania korupcji, przestępczości – zorganizowanej lub innego rodzaju – w tym o charakterze ponadnarodowym, oraz terroryzmowi, a także do zaangażowania na rzecz zrównoważonego rozwoju i skutecznego podejścia wielostronnego. Same środki liberalizacji handlu wymagałyby obowiązkowego przestrzegania tych istotnych elementów i zasad ogólnych.

Co więcej, celem określonych w niniejszym wniosku środków liberalizacji handlu jest zagwarantowanie, w myśl art. 207 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), aby wspólna polityka handlowa UE była prowadzona zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych UE określonych w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).

Jak przewiduje wniosek, obowiązywać będzie mechanizm ochronny oparty na regularnym monitorowaniu i pozwalający na nałożenie wszelkich niezbędnych środków.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Przedmiotowe środki liberalizacji handlu są spójne z układem o stowarzyszeniu, a w szczególności z tytułem V ustanawiającym DCFTA, który stanowi, że strony będą stopniowo ustanawiały strefę wolnego handlu w okresie przejściowym trwającym maksymalnie dziesięć lat od wejścia w życie tego układu o stowarzyszeniu (art. 143 układu).

Rozporządzenie (UE) 2023/1524 odzwierciedla ponadto silne zaangażowanie UE na rzecz udzielenia Mołdawii – w kontekście rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie – gospodarczego wsparcia za pośrednictwem handlu międzynarodowego. Przedłużenie okresu obowiązywania środków liberalizacji handlu jest logiczną kontynuacją tej polityki.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

UE zdecydowanie potępiła agresję wojskową Rosji wobec Ukrainy i podjęła istotne kroki, aby wesprzeć Mołdawię w tej wyjątkowej sytuacji, zapewniając m.in. dodatkowe wsparcie humanitarne i dodatkowe wsparcie na granicach, pomoc makrofinansową oraz środki ułatwiające wymianę handlową w obecnym trudnym okresie. Co więcej, w czerwcu 2022 r. Mołdawii przyznano status kraju kandydującego do UE, a w grudniu 2023 r. rozpoczęły się negocjacje akcesyjne. Proponowane rozporządzenie byłoby zatem zgodne z wynikającym z art. 21 ust. 3 TUE zobowiązaniem UE do zapewnienia spójności różnych dziedzin jej działań zewnętrznych, a także z art. 207 ust. 1 TFUE, który stanowi, że wspólna polityka handlowa prowadzona jest zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych UE.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawę prawną wniosku stanowi art. 207 ust. 2 TFUE.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. e) TFUE wspólną politykę handlową określono jako wyłączną kompetencję UE. Zasada pomocniczości nie ma zatem zastosowania.

- **Proporcjonalność**

Niniejszy wniosek jest niezbędny do wdrożenia wspólnej polityki handlowej i do udzielania gospodarczego wsparcia Mołdawii w jej obecnych trudnościach, również w obszarze wymiany handlowej z UE.

- **Wybór instrumentu**

Niniejszy wniosek opiera się na art. 207 ust. 2 TFUE i wchodzi w zakres wspólnej polityki handlowej UE.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Nie dotyczy.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Nie dotyczy.

- **Ocena skutków**

Aby zapewnić kontynuację środków liberalizacji handlu w odniesieniu do Mołdawii po wygaśnięciu rozporządzenia (UE) 2023/1524 w dniu 24 lipca 2024 r., ważne jest, aby rozporządzenie będące przedmiotem wniosku weszło w życie 25 lipca 2024 r. Biorąc pod uwagę tę konieczność, a także związaną z tym pilność przedmiotowego wniosku, nie przeprowadzono oceny skutków przedmiotowego środka. Postanowienia układu o stowarzyszeniu dotyczące handlu i kwestii związanych z handlem zostały jednak poddane ocenie skutków w kontekście zrównoważonego rozwoju, zleconej przez DG ds. Handlu, która została przeprowadzona w 2012 r. i uwzględniona w procesie negocjacji w sprawie DCFTA. Ocena ta potwierdziła, że wdrożenie postanowień dotyczących handlu i kwestii związanych z handlem będzie miało pozytywne skutki zarówno dla UE, jak i dla Mołdawii.

Ponadto przepływy przywozowe na podstawie rozporządzenia (UE) 2023/1524 są objęte regularnym monitorowaniem i sprawozdawczością zgodnie z art. 4 rozporządzenia. W ramach tego monitorowania nie znaleziono dowodów *prima facie*, które by wskazywały na niekorzystny wpływ na rynek unijny.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Środek nie prowadzi do zwiększenia obciążenia regulacyjnego dla przedsiębiorstw.

- **Prawa podstawowe**

Przedmiotowe środki byłyby zgodne z podstawowymi zasadami, które zapisano w układzie o stowarzyszeniu. W szczególności chodzi o poszanowanie zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności (art. 2 układu o stowarzyszeniu).

Wspomniane środki byłyby również zgodne z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej.

4. WPLYW NA BUDŻET

Na podstawie szacunku opartego na przywozie przedmiotowych produktów Mołdawii w 2021 r., czyli w ostatnim roku przed wprowadzeniem autonomicznych środków handlowych, UE utraci około 0,3 mln EUR rocznie w dochodach z cel. W związku z tym wpływ na zasoby własne UE będzie bardzo ograniczony.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Sprawozdania w formie elektronicznej, dotyczące rozwoju dwustronnej wymiany handlowej między UE a Mołdawią, są dostępne na specjalnych stronach internetowych Komisji Europejskiej (europa.eu). Regularne monitorowanie wpływu rozporządzenia, z uwzględnieniem informacji na temat wywozu, przywozu, cen na rynku unijnym i produkcji unijnej produktów objętych środkami liberalizacji handlu odbywa się co dwa miesiące.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

W związku z sytuacją kryzysową, jaka panuje w Mołdawii wskutek rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, przedmiotowe rozporządzenie ma na celu zwiększenie przepływów handlowych dotyczących całego przywozu z Mołdawii przez zniesienie wszystkich obowiązujących jeszcze taryf celnych i należności celnych przywozowych stosowanych w odniesieniu do mołdawskich produktów. Środki liberalizacji handlu zostałyby przyznane w formie całkowitego zawieszenia należności celnych przywozowych na wszystkie produkty.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do produktów pochodzących z Republiki Mołdawii na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą¹,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony² („układ o stowarzyszeniu”) stanowi podstawę stosunków między Unią a Republiką Mołdawii. Zgodnie z decyzją Rady 2014/492/UE³ tytuł V układu o stowarzyszeniu, który dotyczy handlu i zagadnień związanych z handlem, był tymczasowo stosowany od 1 września 2014 r., zaś wszedł w życie 1 lipca 2016 r. po ratyfikowaniu przez wszystkie państwa członkowskie.
- (2) W układzie o stowarzyszeniu jego strony („strony”) wyrażają dążenie do wzmocnienia i poszerzenia stosunków w sposób ambitny i innowacyjny w celu ułatwienia i osiągnięcia stopniowej integracji gospodarczej zgodnie z prawami i obowiązkami wynikającymi z członkostwa stron w Światowej Organizacji Handlu.
- (3) W art. 143 układu o stowarzyszeniu przewidziano stopniowe ustanowienie przez strony strefy wolnego handlu, zgodnie z art. XXIV Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 („GATT 1994”). W tym celu w art. 147 układu o stowarzyszeniu przewidziano stopniowe znoszenie należności celnych zgodnie z tabelami zawartymi w załączniku XV do układu o stowarzyszeniu oraz przewidziano możliwość przyspieszenia takiego znoszenia i rozszerzenia jego zakresu.

¹ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia... (jeszcze nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia ... r.

² Dz.U. L 260 z 30.8.2014, s. 4.

³ Decyzja Rady 2014/492/UE z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony (Dz.U. L 260 z 30.8.2014, s. 1).

- (4) Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie, która rozpoczęła się 24 lutego 2022 r., wywarła głęboki negatywny wpływ na zdolność Republiki Mołdawii do wymiany handlowej z resztą świata, w szczególności dlatego, że w obszarze eksportu Republika Mołdawii zależna była od tranzytu przez terytorium Ukrainy i od ukraińskiej infrastruktury, które obecnie są w dużej mierze niedostępne. W takich wyjątkowo trudnych okolicznościach i aby złagodzić negatywne skutki wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie, dla gospodarki Republiki Mołdawii, konieczne jest szybsze zacieśnienie stosunków gospodarczych między Unią a Republiką Mołdawii oraz kontynuowanie wsparcia dla gospodarki Republiki Mołdawii. Konieczne i właściwe jest zatem dalsze pobudzanie przepływów handlowych i udzielanie koncesji w formie środków liberalizacji handlu w odniesieniu do wszystkich produktów, zgodnie z procesem przyspieszania znoszenia należności celnych w wymianie handlowej między Unią a Republiką Mołdawii.
- (5) Zgodnie z art. 21 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) Unia jest zobowiązana zapewnić spójność między różnymi obszarami swoich działań zewnętrznych. Zgodnie z art. 207 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) wspólna polityka handlowa ma być prowadzona zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii.
- (6) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1524⁴ wygaśnie 24 lipca 2024 r.
- (7) Środki liberalizacji handlu ustanowione niniejszym rozporządzeniem powinny przyjąć następującą formę: i) zawieszenie stosowania systemu cen wejścia w odniesieniu do owoców i warzyw; oraz ii) zawieszenie wszystkich kontyngentów taryfowych i należności celnych przywozowych. Za sprawą tych środków Unia pogłębi integrację gospodarczą między Republiką Mołdawii a Unią i tymczasowo zapewni odpowiednie wsparcie gospodarcze Republice Mołdawii i podmiotom gospodarczym, które odczuwają skutki wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie.
- (8) Aby zapobiec nadużyciom finansowym, uprawnienie do korzystania ze środków handlowych przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu powinno być uzależnione od przestrzegania przez Republikę Mołdawii wszystkich odpowiednich warunków uzyskania korzyści na mocy układu o stowarzyszeniu, w tym reguł pochodzenia danych produktów i procedur z nimi związanych, a także zaangażowania Republiki Mołdawii w bliską współpracę administracyjną z Unią, jak przewidziano w układzie o stowarzyszeniu.
- (9) Republika Mołdawii powinna powstrzymać się od wprowadzania nowych należności celnych lub opłat o skutku równoważnym oraz nowych ograniczeń ilościowych lub środków o skutku równoważnym wobec przywozu pochodzącego z Unii, od podnoszenia obecnych poziomów należności celnych lub opłat lub od wprowadzania wszelkich innych ograniczeń, chyba że jest to wyraźnie uzasadnione w kontekście wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie. W przypadku

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1524 z dnia 20 lipca 2023 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do produktów pochodzących z Republiki Mołdawii na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony (Dz.U. L 185 z 24.7.2023, s. 1).

niespełnienia przez Republikę Mołdawii któregokolwiek z tych warunków Komisja powinna być uprawniona do tymczasowego zawieszenia wszystkich lub niektórych środków handlowych ustanowionych niniejszym rozporządzeniem.

- (10) W art. 2 układu o stowarzyszeniu przewidziano między innymi, że poszanowanie zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności, a także zwalczanie rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, związanych z nią materiałów oraz środków ich przenoszenia również stanowią istotne elementy układu o stowarzyszeniu. Na podstawie tego samego artykułu strony zobowiązują się w szczególności do przestrzegania następujących zasad ogólnych dotyczących: poszanowania zasad praworządności i dobrych rządów, zwalczania korupcji, przestępczości – zorganizowanej lub innego rodzaju – w tym o charakterze ponadnarodowym, oraz terroryzmu, a także do poszanowania zasad zrównoważonego rozwoju i skutecznego podejścia wielostronnego. Należy wprowadzić możliwość tymczasowego zawieszenia środków liberalizacji handlu przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, jeżeli Republika Mołdawii nie będzie przestrzegać tych istotnych elementów lub tych zasad ogólnych.
- (11) Z zastrzeżeniem przeprowadzenia przez Komisję oceny w kontekście regularnego monitorowania skutków niniejszego rozporządzenia oraz zainicjowanej w odpowiedzi na właściwie umotywowany wniosek państwa członkowskiego bądź z własnej inicjatywy Komisji, konieczne jest zapewnienie możliwości zastosowania wszelkich niezbędnych środków w odniesieniu do przywozu wszelkich produktów objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, który to przywóz ma negatywny wpływ na unijny rynek lub rynek co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących.
- (12) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do tymczasowego zawieszenia środków liberalizacji handlu przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, jeżeli warunki uprawniające do korzystania z tych środków preferencyjnych nie będą już spełnione, a także uprawnienia wykonawcze do wprowadzenia środków ochronnych w przypadkach negatywnego wpływu przywozu na podstawie niniejszego rozporządzenia na unijny rynek lub na rynek co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁵. W przypadku przyjmowania tymczasowych środków ochronnych należy stosować procedurę doradczą ze względu na skutki i charakter tych środków i ich logiczną kolejność względem przyjmowania ostatecznych środków ochronnych.
- (13) Roczne sprawozdanie Komisji w sprawie wdrażania pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu, stanowiącej integralną część układu o stowarzyszeniu, powinno zawierać szczegółową ocenę wdrożenia środków liberalizacji handlu przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.
- (14) Z uwagi na pilny charakter sprawy związany z sytuacją zaistniałą w wyniku prowadzonej przez Rosję wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, należy zastosować wyjątek od terminu ośmiu tygodni przewidziany w art. 4 Protokołu nr 1 w sprawie roli

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

parlamentów narodowych w Unii Europejskiej, załączonego do TUE, do TFUE i do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

- (15) Ze względu na sytuację gospodarczą w Republice Mołdawii i wygaśnięcie rozporządzenia (UE) 2023/1524 w dniu 24 lipca 2024 r., niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w dniu 25 lipca 2024 r.,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Środki liberalizacji handlu

Wprowadza się następujące środki liberalizacji handlu:

- a) zawiesza się wszystkie kontyngenty taryfowe ustanowione w załączniku XV-A do układu o stowarzyszeniu, a produkty objęte tymi kontyngentami dopuszcza się do przywozu do Unii z Republiki Mołdawii bez należności celnych;
- b) zawiesza się stosowanie systemu cen wejścia w odniesieniu do produktów, w odniesieniu do których ma on zastosowanie zgodnie z załącznikiem XV-B do układu o stowarzyszeniu; w odniesieniu do tych produktów nie obowiązują żadne należności celne.

Artykuł 2

Warunki korzystania ze środków liberalizacji handlu

Środki liberalizacji handlu przewidziane w art. 1 podlegają następującym warunkom:

- a) przestrzeganie przez Republikę Mołdawii reguł pochodzenia produktów i związanych z nimi procedur przewidzianych w układzie o stowarzyszeniu;
- b) powstrzymanie się przez Republikę Mołdawii od wprowadzania nowych należności celnych lub opłat o skutku równoważnym oraz nowych ograniczeń ilościowych lub środków o skutku równoważnym wobec przywozu pochodzącego z Unii, od podnoszenia obecnych poziomów należności celnych lub opłat lub od wprowadzania wszelkich innych ograniczeń, w tym dyskryminujących wewnętrznych środków administracyjnych, chyba że jest to wyraźnie uzasadnione w kontekście wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie; oraz
- c) poszanowanie przez Republikę Mołdawii zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności, jak również zwalczanie rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, związanych z nią materiałów i systemów jej przenoszenia, poszanowanie zasad praworządności i dobrych rządów, zwalczanie korupcji, przestępczości – zorganizowanej lub innego rodzaju – w tym o charakterze ponadnarodowym, oraz terroryzmu, a także poszanowanie zasad zrównoważonego rozwoju i skutecznego podejścia wielostronnego, o których mowa w art. 2, 9 i 16 układu o stowarzyszeniu.

Artykuł 3

Tymczasowe zawieszenie środków

- 1. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że istnieją wystarczające dowody nieprzestrzegania przez Republikę Mołdawii warunków określonych w art. 2, może w drodze aktu wykonawczego zawiesić, w całości lub częściowo, środki liberalizacji

handlu przewidziane w niniejszym rozporządzeniu. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 5 ust. 3.

2. W przypadku gdy państwo członkowskie zwróci się do Komisji z wnioskiem o zawieszenie któregośkolwiek ze środków liberalizacji handlu ustanowionych niniejszym rozporządzeniem, na podstawie nieprzestrzegania przez Republikę Mołdawii warunków określonych w art. 2 lit. b), Komisja – w terminie czterech miesięcy od złożenia takiego wniosku – przedstawia uzasadnioną opinię w sprawie tego, czy zarzut nieprzestrzegania warunków przez Republikę Mołdawii jest uzasadniony. Jeżeli Komisja stwierdzi, że zarzut jest uzasadniony, wszczyna procedurę, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 4

Środki ochronne

1. Jeżeli produkt objęty art. 1 pochodzący z Republiki Mołdawii jest przywożony na warunkach, które mają niekorzystny wpływ na rynek unijny lub rynek co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących, Komisja może nałożyć wszelkie niezbędne środki w drodze aktu wykonawczego. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 5 ust. 3.

Środki te mogą być nakładane na tak długo, jak to jest konieczne, aby przeciwdziałać niekorzystnym skutkom dla rynku unijnego lub rynku co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących.

2. Komisja regularnie monitoruje wpływ niniejszego rozporządzenia, biorąc pod uwagę informacje na temat wywozu, przywozu, cen na rynku unijnym lub rynku co najmniej jednego państwa członkowskiego i unijnej produkcji produktów objętych środkami liberalizacji handlu na podstawie art. 1 lit. a).

Komisja co dwa miesiące informuje państwa członkowskie o wynikach regularnego monitorowania, poczynwszy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Komisja przeprowadza ocenę sytuacji na rynku unijnym lub rynku co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących w celu nałożenia środków zgodnie z ust. 1. Ocenę taką inicjuje się:

- a) na właściwie umotywowany wniosek państwa członkowskiego zawierający wystarczające dowody *prima facie*, w racjonalny sposób dostępne temu państwu członkowskiemu zgodnie z ust. 4, na przywóz mający niekorzystny wpływ na rynek, o którym mowa w ust. 1, lub
- b) z własnej inicjatywy, jeżeli dla Komisji stało się oczywiste, że istnieją wystarczające dowody *prima facie* na poważny negatywny wpływ przywozu na rynek, o którym mowa w ust. 1.

Ocena, o której mowa w akapicie pierwszym, musi zostać zakończona w terminie czterech miesięcy od dnia jej zainicjowania.

4. Dokonując oceny na podstawie ust. 3, Komisja bierze pod uwagę wszystkie istotne zmiany na rynku, w tym wpływ przedmiotowego przywozu na sytuację na unijnym rynku lub na rynku co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do

produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących. W ocenie uwzględnia się czynniki takie, jak:

- a) stopa i wielkość wzrostu przywozu danego produktu z Republiki Mołdawii w ujęciu bezwzględnym i względnym,
- b) wpływ przedmiotowego przywozu na produkcję i ceny w Unii lub w co najmniej jednym państwie członkowskim, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmian w przywozie z innych źródeł.

Wykaz ten nie jest wyczerpujący i w ocenie mogą zostać uwzględnione również inne istotne czynniki.

5. W sytuacji krytycznej, gdy opóźnienie spowodowałoby trudną do naprawienia szkodę, Komisja może tymczasowo nałożyć wszelkie niezbędne środki w drodze aktu wykonawczego. Środki takie mogą zostać nałożone wyłącznie w odpowiedzi na należycie uzasadniony wniosek państwa członkowskiego na podstawie ust. 3 lit. a) niniejszego artykułu i są przyjmowane w ciągu 21 dni od otrzymania wniosku. Akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 5 ust. 4. Okres obowiązywania tymczasowego środka ochronnego nie może przekraczać 120 dni.
6. Jeżeli w wyniku oceny, o której mowa w ust. 3, Komisja stwierdzi istnienie niekorzystnego wpływu na rynek unijny lub rynek co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących i zamierza nałożyć ostateczny środek na podstawie ust. 1, publikuje w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zawiadomienie o wprowadzeniu takich środków. Zawiadomienie zawiera podsumowanie najważniejszych wyników oceny oraz określa termin, w którym zainteresowane strony mogą przedstawić swoje uwagi na piśmie. Termin ten nie przekracza dziesięciu dni, licząc od daty publikacji zawiadomienia.
7. Jeżeli Komisja nałoży środek zgodnie z ust. 1 lub 5, który ponownie wprowadza kontyngent taryfowy zawieszony na mocy art. 1 lit. a), przy zarządzaniu tym kontyngentem uwzględnia się ilość przywiezioną w roku kalendarzowym, w którym Komisja nakłada ten środek.

Artykuł 5

Procedura komitetowa

1. W odniesieniu do art. 3 ust. 1 niniejszego rozporządzenia Komisję wspomaga Komitet Kodeksu Celnego ustanowiony na mocy art. 285 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013⁶. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W odniesieniu do art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia Komisję wspomaga Komitet ds. Środków Ochronnych ustanowiony na mocy art. 3 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
4. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 6

Ocena wdrażania środków liberalizacji handlu

Roczne sprawozdanie Komisji w sprawie wdrażania pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu zawiera szczegółową ocenę wdrażania środków liberalizacji handlu przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu oraz, w stosownych przypadkach, ocenę skutków społecznych tych środków w Republice Mołdawii i Unii. Informacje na temat przywozu produktów na podstawie art. 1 lit. a), są udostępniane na stronie internetowej Komisji i są aktualizowane co miesiąc.

Artykuł 7

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 25 lipca 2024 r.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do dnia 24 lipca 2025 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

**OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI W PRZYPADKU WNIOSKÓW,
KTÓRYCH WPŁYW NA BUDŻET OGRANICZA SIĘ WYŁĄCZNIE DO
DOCHODÓW**

1. TYTUŁ WNIOSKU:

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do mołdawskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony

2. LINIA BUDŻETOWA:

Rozdział 12, Artykuł 120

Kwota zapisana w budżecie na 2024 r.: **24 620 400 000 EUR**

3. WPŁYW FINANSOWY

☐ Wniosek nie ma wpływu finansowego

☒ Wniosek nie ma wpływu finansowego na wydatki, lecz ma następujący wpływ finansowy na dochody:

Linia budżetowa	Dochody	Okres: część 2024 r. – część 2025 r.* (w mln EUR do jednego miejsca po przecinku)
Artykuł 120 Rozdział 12 ¹	<i>Wpływ na zasoby własne</i>	0,3
Ogółem		

* Okres jednego roku od wejścia w życie rozporządzenia

Obliczenia opierają się na wielkości przywozu w 2021 r. produktów objętych proponowanym rozporządzeniem powyżej rocznego kontyngentu bezcłowego. Rok 2021 był ostatnim rokiem przed wprowadzeniem autonomicznych środków handlowych.

Na podstawie powyższych obliczeń utratę tradycyjnych zasobów własnych wynikającą z wniosku dotyczącego rozporządzenia szacuje się na 0,366 mln EUR (kwota brutto, z uwzględnieniem kosztów poboru) x 0,75 = 0,274 mln EUR w przedmiotowym okresie.

¹ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty rolne, opłaty wyrównawcze od cukru, cła) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 25 % na poczet kosztów poboru.

4. ŚRODKI ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH

Aby zapobiec nadużyciom finansowym, uprawnienie do korzystania ze środków handlowych przewidzianych w proponowanym rozporządzeniu powinno być uzależnione od przestrzegania przez Mołdawię wszystkich odpowiednich warunków uzyskania korzyści na mocy układu o stowarzyszeniu, w tym reguł pochodzenia danych produktów i procedur z nimi związanych, a także zaangażowania tego państwa w bliską współpracę administracyjną z Unią, jak przewidziano w układzie o stowarzyszeniu.